

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

HINDAMISSTANDARD

Kutsestandardi nimetus: PERELEPITAJA, tase 7
EKR tase: 7

Sisukord:

1. Üldine informatsioon
2. Hindamise korraldus
3. Hindamine
4. Hindamiskriteeriumid
5. Hindamisjuhend hindajale
6. Vormid hindajale
7. Vormid taotlejale

1. Üldine informatsioon

Perelepitaja, tase 7 kutseoskuste hindamine on tema kompetentside vastavuse hindamine kutsestandardis toodud nõuetele.

Hindamist teostab hindamiskomisjon. Hindamine viiakse läbi kahes etapis, mis toimuvad erinevatel aegadel.

Enne kompetentside hindamist viiakse kutse andja poolt läbi **dokumentide läbivaatamine** st dokumentide vastavuse kontroll taotletava taseme nõuetele ning kutse andmise korras seatud eeltingimustele (kutse andmise kord punkt 5.3). Juhul, kui dokumendid ei vasta nõuetele, siis teavitatakse taotlejat puudustest 5 tööpäeva jooksul ja antakse tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks. Korrigeeritud dokumentide esitamise tähtaeg kooskõlastatakse kutse andjaga.

Nõuetekohaselt täidetud dokumendid ja portfoolio registreeritakse ning edastatakse hindamiskomisjonile.

Hindamise toimumise aeg ja koht teatatakse taotlejale isiklikult peale taotluse esitamise tähtaja lõppu.

2. Hindamise korraldus

Hindamise **esimene etapp – portfoolio analüüs**. Hindajad analüüsivad taotleja poolt elektrooniliselt või paberkandjal esitatud portfooliot, mis annab ülevaate taotleja tegevusest perelepitajana.

Hindamiskomisjoni liikmed töötavad portfoolio läbi ja analüüsivad selle sisu enne vestlust. Hindaja võib portfoolio analüüsiks kasutada vormi H1.

Portfoolio sisu:

- 1) analüüs töötamisest perelepitajana;
- 2) täienduskoolituste tunnistuste koopiad; analüüs koolituste käigus arendatud kompetentsidest;
- 3) vormikohaselt täidetud 3 juhtumit (vorm T1). Nendest üks viimane (mitte hilisem kui 1 aasta) juhtum ja kaks vabalt valitud (mitte hilisemad kui 2 aastat), millest ühega on perelepitaja ise rahul ja teine, millega ta rahule ei jäänud;
- 4) muu.

Hindamise teine etapp – vestlus. Hindajad vestlevad taotlejaga portfoolios esitatud materjalide põhjal. Vajadusel antakse taotlejale lisaks lahendada ülesanne (situatsiooni lahendamine).

Vestluse viib läbi hindamiskomisjoni esimees või hindamiskomisjoni liige, kõikidel hindamiskomisjoni liikmetel on õigus esitada taotlejale küsimusi. Vestlus kestab kuni 60 minutit.

Vestluse käigus täidavad kõik hindamiskomisjoni liikmed hindamiselehed (vorm H2).

Hindamise keeleks on üldjuhul eesti keel. Eksami keel märgitakse ära hindamisprotokollis.

VÕTA rakendamisel vaadeldakse/analüüsitakse iga taotlust individuaalselt, vajadusel viiakse läbi lisahindamine.

3. Hindamine

Kutse taotleja tõendab oma kompetentse koostatud **portfoolio** (I etapp) ja **vestluse** teel (II etapp), lähtudes kutsestandardi nõuetest. Hindamiskomisjon hindab taotleja kompetentside vastavust taotletava kutse taseme hindamiskriteeriumidele. Kui kasvõi üks kompetentsidest puudub või antud kutse tasemele ei vasta, pole vastava taseme kutset võimalik anda.

Hindamismeetodid:

- **portfoolio:** taotleja tõendab hinnatavaid kompetentse juhendi järgi koostatud portfoolios;
- **vestlus:** taotleja tõendab kompetentse, vastates suuliselt hindajate küsimustele vahetult või hindajate poolt etteantud ettevalmistusaja järel; intervjuu võib olla seotud või tuleneda näiteks ka varasematest õpingutest või töökogemusest;
- **juhtumianalüüs:** taotleja lahendab hindamise II etapis kohapeal antud lepitussituatsiooni.

Iga taotleja kohta täidetakse koondhinnangu leht (vorm H3). Koondhinnang moodustub hindamiskomisjoni liikmete enamushinnangu alusel.

Koostatakse hindamise protokoll. Protokollile koostamise aluseks on hindamis- ja koondhinnangu lehed. Protokollile kirjutavad alla kõik hindamiskomisjoni liikmed. Hindamiskomisjoni protokoll on aluseks kutsekomisjonile lõpliku otsuse langetamisel taotlejale kutse andmise/mitteandmise kohta.

Hindamiselehti ja koondhinnangut ei tutvustata taotlejale ega teistele isikutele.

4. Hindamiskriteeriumid

Kompetents/tegevusnäitaja	Hindamiskriteerium
PERELEPITUSE KAVANDAMINE	
Kogub juhtumi kohta esmase info lähtudes asjakohasusest ja seadusandlusest ning ja töötleb kogutud andmeid	Kirjeldab juhtumi saabumise käiku ja esmase info kogumist juhtumi kohta, lähtudes asjakohasusest ja seadusandlusest (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Olemasoleva informatsiooni põhjal määratleb juhtumi tüübi ja loob	Mõtestab antud juhtumit oma varasema kogemuse taustal ja loob visiooni võimalike

lahenduskäigu visiooni	lahenduskäikude kohta (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Analüüsib kogutud andmed ja töötleb neid vajadusel arvutis	Esitab portfoolios (juhtumi analüüsis) kogutud andmete analüüsi.
Otsustab kogutud teabe alusel juhtumi menetlemise otstarbekuse. Annab kogutud teabe alusel vajalikku tagasisidet ja pakub võimaluse menetluse alustamiseks	Loetleb juhtumi menetlusse võtmise kriteeriume.
Kavandab andmete analüüsist tulenevalt protsessi logistika: vajadusel kaasab kaaslepitaja või võtab kontakti teiste erialade spetsialistidega, nt. jurist, tõlk jms	Põhjendab juhtumi korraldust ja kirjeldab kava ning tegeliku protsessi vastavust.
PERELEPITUSE LÄBIVIIMINE	
Tutvustab osapooltele perelepitusprotsessi ülesehitust, eesmärgi, põhielemente	Kirjeldab perelepitusprotsessi ülesehitust, eesmärgi, põhielemente (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Lepib osapooltega reeglites kokku, loob ja hoiab osapooltega usaldusväärset kontakti	Nimetab lepitusprotsessil kasutatavaid reegleid (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis). Kirjeldab kontakti loomist ja selle hoidmist.
Kogub ja korrastab osapoolte informatsiooni; selgitab välja osapoolte huvid ja võimalused.	Esitab portfoolios (juhtumi analüüsis) osapoolte, sh laste huvid ja võimalused protsessi fookuse leidmiseks/hoidmiseks, kirjeldab osapoolte tehtud ettepanekuid.
Sekkumine: 1) Reguleerib osapoolte omavahelist suhtlust, juhib ja vahendab läbirääkimist 2) Soodustab ja julgustab osapoolte koostöövalmidust. 3) Hindab osapoolte motivatsiooni protsessil osalemiseks 4) Nõustab ja annab vajadusel kodutöid	Toob näiteid erinevatest rakendatud sekkumise ja suhtlemise viisidest (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis). Kirjeldab, kuidas on toetanud osapoolte koostöövalmidust (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis). Toob näiteid konfliktisituatsioonidest ja erimeelsustest, kirjeldab, kuidas tuleb toime osapoolte erimeelsustega (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis). Kirjeldab ja põhjendab antud kodutöid ning analüüsib nende tulemuslikkust (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Mudeldab osapooltele suhtlemis- ja konfliktilahendusoskuseid	Kirjeldab, kuidas on mudeldanud osapooltele konstruktiivseid suhtlemis- ja konfliktilahendusoskusi (esitatakse portfoolios).
Analüüsib perelepituse tulemuslikkust	Esitab portfoolios (juhtumi analüüsis) protsessi kokkuvõtte: hindab, teeb järeldusi, annab ülevaate tulemuslikkusest.
Täpsustab ja vormistab lahendusi ning kokkuleppeid	Esitab portfoolios (juhtumi analüüsis) erinevaid poolte pakutud lahendusvariante ja vaidluses saavutatud kokkuleppeid.
Teeb koostööd kolleegide ja teiste erialade spetsialistidega	Kirjeldab, kellega koostööd on teinud, toob näiteid spetsialistide kaasamist vajavatest olukordadest/valiku kriteeriumidest (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Järgib konfidentsiaalsusnõudeid	Toob näiteid konfidentsiaalsusnõude arvestamisest (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
LASTE INTERVJUEERIMINE	

Kasutab lapse eale vastavaid küsitlemistehnikaid ja meetodeid	Kirjeldab oma kogemusi laste kaasamisel ja lastega suhtlemisel; kirjeldab, kuidas on nõustanud vanemaid lastega vestlemisel (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Analüüsib lastelt saadud informatsiooni; aitab välja selgitada laste huvid ja vajadused vanematega seoses	Toob näiteid, kuidas analüüsib lastelt saadud/lapsi puudutavat informatsiooni, sh laste huvid ja vajadused vanematega seoses (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Peegeldab analüüsitud ja sünteesitud materjali põhjal laste vajadusi nende vanematele	Kirjeldab, kuidas on edastanud ja selgitanud laste vajadusi vanematele (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Juhendab vanemaid oma laste toetamisel	Kirjeldab, kuidas on vanemaid juhendanud nende laste toetamisel ja aitamisel (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
Juhendab vanemaid andma selgitusi lastele omavaheliste kokkulepete kohta	Kirjeldab vanemate juhendamist, kuidas informeerida lapsi kokkulepetest, arvestades nende arengulisi iseärasusi (esitatakse portfoolios juhtumi analüüsis).
KUTSEALASE TEGEVUSE JUHENDAMINE JA ARENDAMINE	
Viib läbi perelepitusalaseid koolitusi	Loetleb läbiviidud koolitusi, kirjeldab koolitusprotsessi ning analüüsib tulemusi (esitatakse portfoolios).
Juhendab madalama kutsetasemega perelepitajaid	Kirjeldab, mis küsimustes ja mil viisil on juhendanud madalama kutsetasemega perelepitajaid (esitatakse portfoolios).
Superviseerib kolleege (kovisioon); superviseerib juhendatavaid	Kirjeldab, milline on tema superviseerimise ja kovisioonis osalemise praktika ja kogemus (esitatakse portfoolios).
Analüüsib ja sünteesib uusi ja keerulisi kutsealaseid ideid	Toob näiteid enda panusest uute kutsealaste ideede rakendamisel.
Loob uusi kutsealaseid meetodeid ja tehnoloogiaid	Kirjeldab enda poolt loodud uusi kutsealaseid meetodeid ja nende rakendamist (esitatakse portfoolios).
Arendab ja kavandab töövaldkonda ning prognoosib nende mõjusid	Toob näiteid osalemisest töövaldkonna arendusgruppides ja/või koostöövõrgustikes; hindab uute ideede rakendatavust ja mõju valdkonnale (esitatakse portfoolios).
Täiendab end erialaselt	Loetleb läbitud erialaseid täienduskoolitusi, analüüsib, mis kompetentse seejuures arendas (esitatakse portfoolios).
Viib läbi valdkonnapõhiseid uurimusi	Loetleb läbiviidud uurimusi ning tutvustab nende sisu ja tulemusi (esitatakse portfoolios).
Arendab valdkonda	Kirjeldab oma panust valdkonna arendamisel (esitatakse portfoolios).
Teeb koostööd rahvusvaheliste erialaorganisatsioonidega	Loetleb rahvusvahelisi erialaorganisatsioone, millega teeb koostööd ning kirjeldab tehtut/tehtavat (esitatakse portfoolios).

5. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvuge:

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

- perelepitaja vastava taseme kutsestandardiga,
- kompetentsipõhise hindamise mõistete ja põhimõtetega,
- kutse andmise korraga,
- kutseksamile tulijate dokumentidega,
- hindamise üldise informatsiooniga,
- hindamiskriteeriumidega,
- hindamismeetoditega,
- hindamise korraldusega,
- hindamisel kasutatavate vormidega.

Hindamise ajal:

- jälgige taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- täitke taotleja kohta personaalne hindamisvorm,
- esitage vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- hinnake kutse taotlejat kõikide hindamiskriteeriumide järgi,
- vormistage hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

Hindamise järel:

- vormistage hindamistulemus.

6. Vormid hindajale

PORTFOOLIO HINDAMISLEHT (vorm H1) Perelepitaja, tase 7

Taotleja nimi:
Hindamise aeg:
Hindamise koht:
Hindaja:

Kompetents Hindamiskriteerium		Hinnang	
		Jah	Ei
PERELEPITUSE KAVANDAMINE			
1.	Kirjeldab juhtumi saabumise käiku ja esmase info kogumist juhtumi kohta, lähtudes asjakohasusest ja seadusandlusest.		
2.	Mõtestab antud juhtumit oma varasema kogemuse taustal ja loob visiooni võimalike lahenduskäikude kohta.		
3.	Esitab kogutud andmete analüüsi.		
PERELEPITUSE LÄBIVIIMINE			
1.	Kirjeldab perelepitusprotsessi ülesehitust, eesmärki, põhielemente.		
2.	Nimetab lepitusprotsessil kasutatavaid reegleid.		
3.	Esitab osapoolte, sh laste huvid ja võimalused protsessi fookuse leidmiseks/hoidmiseks, kirjeldab osapoolte tehtud ettepanekuid.		
4.	Toob näiteid erinevatest rakendatud sekkumise ja suhtlemise viisidest.		
5.	Kirjeldab, kuidas on toetanud osapoolte koostöövalmidust.		
6.	Toob näiteid konfliktsituatsioonidest ja erimeelsustest, kirjeldab, kuidas tuleb toime osapoolte erimeelsustega.		
7.	Kirjeldab ja põhjendab antud kodutöid ning analüüsib nende tulemuslikkust.		
8.	Esitab protsessi kokkuvõtte: hindab, teeb järeldusi, annab ülevaate tulemuslikkusest.		
9.	Kirjeldab, kuidas on mudeldanud osapooltele konstruktiivseid suhtlemis- ja konfliktilahendusoskusi.		
10.	Esitab erinevaid poolte pakutud lahendusvariante ja vaidluses saavutatud kokkuleppeid.		
11.	Kirjeldab, kellega koostööd on teinud, toob näiteid spetsialistide kaasamist vajavatest olukordadest/valiku kriteeriumidest.		
12.	Toob näiteid konfidentsiaalsusnõude arvestamisest.		
LASTE INTERVJUEERIMINE			
1.	Kirjeldab oma kogemusi laste kaasamisel ja lastega suhtlemisel; kirjeldab, kuidas on nõustanud vanemaid lastega vestlemisel.		
2.	Toob näiteid, kuidas analüüsib lastelt saadud/lapsi puudutavat informatsiooni, sh laste huvid ja vajadused vanematega seoses.		
3.	Kirjeldab, kuidas on edastanud ja selgitanud laste vajadusi vanematele.		
4.	Kirjeldab, kuidas on vanemaid juhendanud nende laste toetamisel ja aitamisel.		
5.	Kirjeldab vanemate juhendamist, kuidas informeerida lapsi kokkulepetest, arvestades nende arengulisi iseärasusi.		
KUTSEALASE TEGEVUSE JUHENDAMINE JA ARENDAMINE			
1.	Loetleb läbiviidud koolitusi, kirjeldab koolitusprotsessi ning analüüsib tulemusi		

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

2.	Kirjeldab, mis küsimustes ja mil viisil on juhendanud madalama kutsetasemega perelepitajaid.		
3.	Kirjeldab, milline on tema superviseerimise ja kovisioonis osalemise praktika ja kogemus.		
4.	Kirjeldab enda poolt loodud uusi kutsealaseid meetodeid ja nende rakendamist.		
5.	Toob näiteid osalemisest töövaldkonna arendusgruppides ja/või koostöövõrgustikes; hindab uute ideede rakendatavust ja mõju valdkonnale.		
6.	Loetleb läbitud erialaseid täienduskoolitusi, analüüsib, mis kompetentse seejuures arendas.		
7.	Loetleb läbiviidud uurimusi ning tutvustab nende sisu ja tulemusi.		
8.	Kirjeldab oma panust valdkonna arendamisel.		
9.	Loetleb rahvusvahelisi erialaorganisatsioone, millega teeb koostööd ning kirjeldab tehtut/tehtavat.		

HINDAJA ALLKIRI.....

Europa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

VESTLUSE HINDAMISLEHT (vorm H2) Perelepitaja, tase 7

Taotleja nimi:
Hindamise aeg:
Hindamise koht:
Hindaja:

Kompetents Hindamiskriteerium		Hinnang	
		Jah	Ei
PERELEPITUSE KAVANDAMINE			
1.	Kirjeldab juhtumi saabumise käiku ja esmase info kogumist juhtumi kohta, lähtudes asjakohasusest ja seadusandlusest.		
2.	Mõtestab antud juhtumit oma varasema kogemuse taustal ja loob visiooni võimalike lahenduskäikude kohta.		
3.	Loetleb juhtumi menetlusse võtmise kriteeriume.		
4.	Põhjendab juhtumi korraldust ja kirjeldab kava ning tegeliku protsessi vastavust.		
PERELEPITUSE LÄBIVIIMINE			
1.	Nimetab lepitusprotsessil kasutatavaid reegleid.		
2.	Kirjeldab kontakti loomist ja selle hoidmist.		
3.	Toob näiteid erinevatest rakendatud sekkumise ja suhtlemise viisidest.		
4.	Kirjeldab, kuidas on toetanud osapoolte koostöövalmidust.		
5.	Toob näiteid konfliktsituatsioonidest ja erimeelsustest, kirjeldab, kuidas tuleb toime osapoolte erimeelsustega.		
6.	Kirjeldab ja põhjendab antud kodutöid ning analüüsib nende tulemuslikkust.		
7.	Kirjeldab, kuidas on mudeldanud osapooltele konstruktiivseid suhtlemis- ja konfliktilahendusoskusi.		
8.	Toob näiteid konfidentsiaalsusnõude arvestamisest.		
LASTE INTERVJUEERIMINE			
1.	Kirjeldab oma kogemusi laste kaasamisel ja lastega suhtlemisel; kirjeldab, kuidas on nõustanud vanemaid lastega vestlemisel.		
2.	Toob näiteid, kuidas analüüsib lastelt saadud/lapsi puudutavat informatsiooni, sh laste huvid ja vajadused vanematega seoses.		
KUTSEALASE TEGEVUSE JUHENDAMINE JA ARENDAMINE			
1.	Toob näiteid enda panusest uute kutsealaste ideede rakendamisel.		

HINDAJA ALLKIRI.....

Euroopa Liit
Euroopa Sotsiaalfond

Eesti tuleviku heaks

SIHTASUTUS
Kutsekoda

KOONDHINNANGU LEHT (vorm H3)

Taotleja nimi

Taotletava kutse tase

Kompetents	Hindaja 1 hinnang	Hindaja 2 hinnang	Hindaja 3 hinnang	Koondhinnang
1. Perelepituse kavandamine				
2. Perelepituse läbiviimine				
3. Laste intervjuerimine				
4. Kutsealase tegevuse juhendamine ja arendamine (tase 7 puhul)				

Hindamisprotokoll'i lisa

Kutse taotleja	Taotletava kutse tase	Eksamil läbi-viimise keel	Hindamise tulemus	Hindamiskomisjoni ettepanek
1.			Kompetentsid tõendatud. /Tõendamata kompetents(id) (nimetada)...	Anda/Mitte anda taotlejale kutse pereleitaja, tase ...
2.				
3.				
4.				

Hindamiskomisjoni esimees:
(nimi ja allkiri)

Kuupäev:

7. Vormid taotlejale

JUHTUMI ANALÜÜS (VORM T1)

(VT KA HINDAMISKRITEERIUME)

Lepitusloo esitus. Abiks perelepitaja kutse taotlejale

Lähteinfo lepituseks	
Juhtumi saabumise kirjeldus, juhtumile kohalduvad seadusesätted	
Esialgssed mõtted juhtumi kohta, tuginedes kogemusele	
Osapool A: lisa osapoole kirjeldus	
Osapool B: lisa osapoole kirjeldus	
Laps(ed): Vanus, arengulised asjaolud, vajadused, muu	
Lisateave osapoolte kohta: Seotud või kaasatud isikud, institutsioonid, konfidentsiaalsusprobleemid	
Probleemi kirjeldus: Kirjelda, mis probleemiga pooled lepitaja poole pöördusid, nende poolt tehtud ettepanekud	
Ettevalmistused lepituseks	
Milliseid ettevalmistusi tegid? Infootsingud, kontaktivõttud, ... nende analüüs, koostöö teiste spetsialistidega	
Kuidas sündis lepitamise otsus? Menetlusse võtmise kriteeriumid	
Lepituse käik	
Seansside kirjelduste sisu: 1.kokkuvõtlikult toimunust, sh konfliktsituatsioonid, nende lahendamine 2.poolte panus 3.lepitajate panus, sh erinevad sekkumised, suhtlemisviisid, toetamine, laste intervjuerimine, laste teemade käsitlemine, vanemate nõustamine/toetamine laste teemadel, laste vajadustega arvestamine 4.tulemus 5.kodutöö 6.järeldused	
1.seansi kirjeldus sh perelepitusprotsessi tutvustus,	

reeglid, kontakti loomine	
2.seansi kirjeldus	
3. seansi kirjeldus	
...	
Lepituse tulemus	
Lepituse tulemus: Millega lepitussõltu lõppes?	
Lepitaja kokkuvõtlik analüüs loole: Järeldused, õppetund, ...	
Lõpetuseks: <i>kui soovid lepitussõltu kohta veel midagi lisada</i>	

KUTSEALASE TEGEVUSE JUHENDAMINE JA ARENDAMINE (VORM T2)
(VT KA HINDAMISKRITEERIUME)

Kutsealase tegevuse esitus. Abiks perelepitaja kutse taotlejale

Läbiviidud koolitused, koolitusprotsessi ja tulemuste analüüs	
Madalama kutsetasemega perelepitajate juhendamine, probleemid	
Kogemused superviseerijana ja kovisioonis osalejana	
Panus kutseala edendamisel: uued ideed, meetodid vm ja nende rakendamine	
Osalemine töövaldkonna töögruppides/võrgustikes, analüüs	
Erialased täiendkoolitused, milliseid kompetentse seeläbi arendati	
Läbiviidud uurimused, tutvustus	
Koostöö rahvusvaheliste erialaorganisatsioonidega, kirjeldus	